

Pensionsmyndigheten
Box 38190
100 64 Stockholm**Ang. remissvar, standard för pensionsprognoser.****Inledning**

Sfm har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Pensionsmyndighetens förslag till standard för pensionsprognoser som tagits fram i samarbete med Svensk Försäkring. Av dokumentet framgår inledningsvis varför det behövs en prognosstandard, omfattningen av densamma och avgränsningar. Därefter anges vilka faktorer som föreslås hanteras i prognosen. Totalt sett finns tio faktorer som styr prognosberäkningen. Dessa faktorer delas in i generella och produktspecifika. Avseende de tio faktorerna gör Sfm inte någon bedömning av om dessa är representativa som faktorer i en prognos och inte heller av de underliggande motiveringarna.

Sfm fokuserar i sitt remissvar på riskerna med en ökad tilltro till en standard, hur standarden kan komma att kunna användas och vilken kundnytta den kan anses tillföra.

Ökad tilltro till prognosen

I utredningen förs fram att enhetlighet i beräkningar och presentationer bidrar till en tydlig kommunikation kring pensioner och skapar bra beslutsunderlag. Det anges att en enhetlig prognos avses öka tilltron till och förtroendet för prognoserna.

En enhetlig prognos, framtagen av en myndighet, skapar sannolikt en känsla av trygghet för konsumenterna. Sfm delar här Pensionsmyndighetens bedömning att de enhetliga prognoserna kommer att erhålla ökad tilltro från konsumenterna.

Men det är samtidigt en risk inbyggd i detta resonemang. Risken är att den som får sina prognoser utfärdade enligt denna modell sätter en större tilltro till dessa, eftersom alla prognoser är enhetliga, än vad han eller hon skulle ha gjort om prognoserna hade varierat. Prognoserna får sannolikt en legitimitet som skapar en tilltro till standarder, en tilltro som skulle kunna riskera att skada konsumenterna.

Det anges att det idag finns flera olika prognoser, vilket enligt förslaget kan skapa oreda, då alla använder sig av olika parametrar. Dock kan enhetliga prognoser ge en lika felaktig bild av verkligheten som varierande prognoser. Dessutom finns en risk att konsumenterna uppfattar prognoserna mer tillförlitliga när de följer samma standard. Det är viktigt att prognosstandarderna inte förhindrar att en rådgivare gör egna prognoser, på så sätt går det att visa att en prognos inte är en sanning.

Enligt Sfm måste hänsyn tas till riskerna med enhetlighet i något som i grund och botten är en standardiserad standard. En standard bör vara ett exempel och inte en norm. Prognoser är trots allt kvalificerade gissningar och det är rimligt att sunt ifrågasätta prognoser. Det faktiska utfallet kommer sannolikt att skilja sig mycket från prognoserna, särskilt när det är lång spartid kvar. Därtill vill Sfm lyfta fram att några av antagandena för de produktspecifika faktorerna bör ses över, det gäller framförallt avgifterna för individuell tjänstepension och privat pension där användning av schabloner ger ett missvisande resultat.

Användning av standarden

Nästa risk som Sfm vill peka på är användandet av schabloner för de produktspecifika faktorerna. Av dokumentet framgår att de generella faktorerna inte ska gå att ändra, men att för de produktspecifika faktorerna ska faktiska värden användas om de finns tillgängliga och inte sakliga skäl talar emot det. Sakliga skäl kan vara att informationen varierar i omfattning och kvalitet och därför inte medför mervärde eller går att kommunicera kunden. I dessa fall ska schabloner, som finns i standarden, användas. Riskerna med detta är enligt Sfm stora.

Det är sannolikt många aktörer i branschen som kommer att göra pensionsprognoser utifrån denna standard och i så stor utsträckning som möjligt använda sig av schabloner. Sfm vill lyfta att det finns en risk med detta. Ett konkret exempel är att om schablonerna för avgifter för individuell tjänstepension och privat pension används så kommer det sannolikt se ut som att dessa alternativ är dyrare än vad de faktiskt är. Det vore olyckligt med en utveckling där schabloner felaktigt ger en bild av att en produkt är dyrare än vad den är och när det samtidigt ges en legitimitet till att använda dessa schabloner istället för faktiska värden.

Med användning av prognosverktyget kommer sannolikt en rådgivning upplevas som mer precis än den är. Det är å ena sidan positivt att prognoser blir mer enhetliga, å andra sidan minskar incitamenten för rådgivarna att göra faktiska prognoser med de fakta som finns tillgängliga då det är tillåtet att använda schablonvärden. Det är då en risk för att användandet av faktiska värden i prognoser minskar vilket är till nackdel för konsumenten.

Medlem i Bureau International des Producteurs
d'Assurances & de Réassurances (BIPAR)

Risken med en standard som ger legitimitet åt en prognos som bygger på schabloner ökar markant risken för oseriös rådgivning. Prognoser är just prognoser och Sfm anser att fakta alltid ska användas när sådan finns tillgänglig.

Kundnytta med standarden

De många valen som konsumenter ställs inför idag inom pensionsområdet ökar behovet av kvalificerad rådgivning. Enligt förslaget öppnar prognosen för användande av standarder för flera av faktorerna samt schabloner. Om det är möjligt att göra standardiserade prognoser kommer det sannolikt att upplevas som krångligt och dyrt att göra individuella prognoser.

Sfm:s uppfattning är att lagstiftaren och myndigheter borde söka underlätta för försäkringsförmedlare att kunna genomföra kvalitativ rådgivning baserad på kundens individuella förutsättningar. Prognosverktyget ger legitimitet åt att använda schabloner istället för fakta och det är inte till nytta för kunderna.

Sfm arbetar intensivt för att stärka förtroendet för rådgivning och för försäkringsförmedlare. En försäkringsförmedlare ska genomföra rådgivningar som utgår från kundens intresse, förmedlaren ska beakta varje specifik kund för sig och göra en rådgivning som gäller just för denna kund. Att skapa en standard på det sätt som Svensk Försäkring och Pensionsmyndigheten har gjort synes vällovt. Men tyvärr anser Sfm att denna typ av prognoser minskar incitamenten att göra klok individanpassad rådgivning och därmed inte är till nytta för kunderna. Det finns en risk att schabloner tar över rådgivningen. Det är enligt Sfm inte kundnytta.

Sammanfattning

Sfm är positiva till att det skapas ett gemensamt språk för pensionsprognoser. Vidare anser Sfm att om det finns en gemensam prognos så ska det inte förhindra att en rådgivare använder en egen prognos också. Slutligen anser Sfm att det alltid är de faktiska värdena som ska användas i prognoser när sådana finns. Dessa faktorer ökar möjligheten till jämförelse och ifrågasättande av prognoserna. Det finns annars en risk för att tilltron till prognosen blir för stor, att standarden blir norm och att konsumenter inte på ett sunt sätt ifrågasätter prognosen.

Stockholm 2013-02-20

Charlotta Carlberg
Vd